

BRAVÓ! 3.

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ 2021
LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

20.11.21

FOTO: MÁRIA VAŠICOVÁ

SPOD RÚŠKA

Dala som si to ako osobnú povinnosť vo svojej spovedi ani raz nespomenúť Covid – pre duševný pokoj nás všetkých. Ak niečo už nepotrebuje čítať, sú to ďalšie názory ľudí na pandémiu, alebo komentár od doktora, ktorý získal svoju kvalifikáciu pozeraním Ružovej záhrady. Napriek tomu mám pocit, že sa tomu predsa len nevyhnem. Lebo práve ten škvŕkajúci hlad, horlivá túžba po divadle a ľudskom kontakte, vlasy trhajúca absencia tejto formy života toľkokrát znásobila eufóriu skutočnej situácie. Mnohí sme nekonečne prahli po tom špeciálnom momente, kedy pocítite isté spojenie nie len s divadlom samotným, ale aj so všetkými, ktorí tam boli s vami. A ten sme objavili na celkom nečakanom mieste.

Je to cigareta tesne po predstavení (pozn. red. všetci fajčiari majú nad 18 rokov a boli uvedomení s tým, že fajčenie škodí zdraviu). Intímny moment medzi vami a ostatnými kolegami, kedy v dlhých kabátoch čelíte takmer Sibírskej zime a polnočnej tme o piatej popoludní a pomaličky nechávate doznieť všetko, čo ste pred chvíľou videli. Nieкто rozpráva, nieкто nie. Dym sa pod nosom mení na paru a názor skupiny sa formuje. Niekedy sa zhodnete. Inokedy nie. Úprimne je to oveľa väčšia zábava v druhom spomenutom prípade. Na moment si uvedomíte, aké to je čarovné – tak na sebe necháte visieť to kúzlo o chvíľu dlhšie. Napadne vám, kedy pôjde najbližšie predstavenie a či predtým ešte stihnete večeru. Cigaretové diskusné fórum nabralo za niekoľko krátkych dní natoľko na sile, až z toho vzniklo oficiálne miesto recenzných debát. Fajčiari a nefajčiari zakopali vojnovú sekeru a spoločne si nechajú prsty obhrýzať chladom, slová zo svojich pier odovzdane rozsekajú drkotaním zubov a ďalej prešľapujú na mieste dávno potom, ako ohorok v ich prstoch zhasol.

A prečo na tom tak lípneme? Slová sú neistý nástroj. Sú ohybné (v prípade slovných druhov aj neohybné), vrtké a vratké, vratné a večné. Občas nebezpečné. No niekedy sa úplne stratia. Na príliš dlhú dobu sme prišli o možnosť schuti podedatiť o divadle, najväčšej láske mnohých prítomných. Lúbiť je dozaista boľavý šport, ale niekedy sa podarí postaviť sa na stupienok víťazov a divadlo tu hrdo vypúča hruď, ktorú zdobí metál. Aj keď to stojí pár omrzlín a boľavý kašeľ na prieduškách.

AUTOR: A.H.

RECENZIA

RENATA JURČOVÁ, ŠTEFAN JURČA

MATILDA

... NA CESTE, LEVICE

RÉŽIA: RENATA JURČOVÁ

AUTOR: DUŠAN VICEN, POROTCA

V oblasti performancie je už ťažké priniesť niečo prevratne nové, použiť prostriedky, ktoré sú neopozerané a nepôsobia dojemom, že už boli x-krát videné. Iste, dynamicky sa rozvíjajúci svet technológií stále posúva hranice, novinky však vyžadujú rozpočet mimo možností amatérskeho divadla.

Ostáva teda cesta použiť staré v nejakom novom, objavnom kontexte. Ako divákovi mi tak chvíľu trvá, kým prijmem hru, do ktorej sa ma snaží vtiahnúť protagonistka predstavenia Matilda. Lepiaci páska je pre mňa stále lepiaci páska, hoci ňou herečka vytvára na podlahe akési uzavreté priestory, čiary, hranice, ktoré zrejme majú niečo symbolizovať. Postupne sa však pridávajú ďalšie zložky. Točiaci sa kotúče prastarého prehrávacieho prístroja, aký si pamätám z detstva. Hlasy rodičov a projekcie malých dievčat predvádzajúcich sa pred kamerou. Lepiace páska, s ktorými herečka ďalej neúnavne pracuje začínajú predsa len štekliť predstavivosť a tá im ochotne pridáva významy. Rezolútny hlas prikazujúcej matky sa nápadne podobá nepríjemnému zvuku tvoriacemu sa pri ich odlepovaní. Ich lepkavosť akoby symbolizovala spomienky na detstvo, ktorých sa protagonistka nevie zbaviť. Je s nimi podľa všetkého uzavretá v nejakom priestore. V samote, do ktorej utiekla? V kúte, kam ju doháňa detský sen, čo sa z nejakého dôvodu nenaplnil?

Dozvedáme sa o kariére stavbárky, ktorá bola len náhražkou za skutočnú túžbu vyjadrovať sa umením. O zaradení sa do súkolia vytvárajúceho priemyselnú produkciu. Vidíme zmechanizované pohyby, ako v Chaplinovej Modernej dobe. Tam sa točili ozubené kolesá, tu kotúče magnetofónu so záznamami spomienok.

Keď sa už zdá, že sa protagonistka vzdala svojho sna preto, aby vyhovela rodičom, objaví sa omnoho intímnejší a bolestivejší dôvod nenaplnených ambícií. Žena je akoby uväznená v tele, ktoré nevyhovuje normám, šablónam, trendom určeným spoločnosťou posadnutou dokonalými mierami a tvarmi. Je to trauma, s ktorou sa ani po rokoch nedokázala vyrovnáť. Cíti sa ponížená a zahanbená. Tancuje vo svetle stolových lúčov, ako keď dieťa spieva pred zrkadlom do fénu, alebo hrá pred zrkadlom na imaginárnu gitaru. Hľadá únik z neriešiteľnej situácie. Ďalšie a ďalšie vrstvy lepiacej páska, ktoré na seba nanáša, ju menia na zámotok, kuklu, z ktorej môže vzlietnuť ako krásny, ľahký, všetkými obdivovaný motýľ.

Taká je moja interpretácia a tu pre mňa osobne predstavenie skončilo. Ponúklo mi to možnosť otvoreného konca, plného otázok o tom, či sa premena naozaj uskutočnila a ak áno, akým spôsobom bola dosiahnutá. Slová znejúce na záver sa mi po dostatočne inšpiratívnych obrazoch zdali napriek ich poetickosti trochu nemotorné a priveľmi zbytočné.

Aj keď nepochybujem, že sa nájde dosť iných vnímateľov, ktorí to videli inak.

REKLAMNÝ BLOK

PLATENÁ INZERCIA

DIVADLA ...NA CESTE

PARTNERSKÁ PORADŇA

Máte problém nadviazať vzťah? Zdá sa vám, že od vás partner vždy odíde? Neviete si k sebe nikoho pripútať? Túžite po niekom, kto sa od vás nevie odlepiť?

Vyskúšajte LEPIACU PÁSKU!

Aby sme citovali speváčku Muchu: „L-l-l-láska je ako izolačná páska, ako izolepa, čo nás spája.“ Dúfam, že si v tomto veľkom múdre nájdete aj vy svoj kúsok pravdy.

Vhodná aj na lepenie iných vecí.

TENTO PRÍSPEVOK BOL SPONZOROVANÝ PAPIERNICTVOM FFADER.

HĽADÁME TANEČNÍČKU

AKEJKOĽ VEK POSTAVY

Dobrý deň. Do novopripravovaného projektu o inkluzivite a skutočných telách hľadáme tanečníčku. Na váhe, veku a stavbe tela nezáleží. Snažíme sa ukázať svetu, že hocikto môže byť tanečník.

Kostým má veľkosť 34 (XS).

Neprijímame uchádzačky nad 175 cm.

PREDÁM KRITIKU

Máte talent? Sen, ktorý chcete dosiahnuť? Odhodlanie a odvahu?

Možno potrebujete práve Neobjektívnu kritiku.

Už dva týždne užívania Neobjektívnej kritiky výrazne znižuje sebavedomie a spôsobuje vyhorenie.

N.K. sa nesústreďí na vaše schopnosti alebo nedostatky v snažení a výkone. Práve naopak, zameria sa na váš vzhľad, pohlavie, orientáciu a pod.!

1 balenie (12 samostatných dávok) – 20,99,-

Neobjektívna kritika – ničí sny už od počiatku času.

OKIENKO PRE ŽENY

Miluj sa taká, aká si! Samozrejme, že sa to ľahšie počúva, ako robí, asi všetky sme si zažili vyplakávanie pred zrkadlom kvôli nabratému kilu alebo dvom. Ale je načas pochopiť, že musíte žiť svoj život pre seba. Tak bežte k najbližšiemu zrkadlu a zakričte na seba: SI KRÁSNA! S tým sa s vami na tento týždeň lúčim. Na budúci týždeň sa môžete tešiť na príspevok: „Ako schudnúť 10 kíľ za 5 týždňov!“ Blíži sa nám leto a s ním aj krásne opálenie páni, ktorých by sme teda nechceli zmeškať!

AUTOR: A.H.

...NA CESTE NÁM PREDSTAVILO STAVBÁRKU_TANEČNÍČKU MATILDU.

FOTO: MÁRIA VAŠICOVÁ

RECENZIA

SILVESTER LAVRÍK

MARS 2020

BÁPODI, BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

RÉŽIA: SILVESTER LAVRÍK

AUTOR: KATARÍNA HITZINGEROVÁ, PREDSEDNÍČKA POROTY

PREČO SA PCHÁME NA MARS, KEĎ JE NA ZEMI TAK KRÁSNE?

FOTO: ARCHÍV SÚBORU

POSLEDNÁ ZÁCHRANA ĽUDSTVA

Autorská inscenácia Mars 2020 divadelného súboru BáPoDi z Bánoviec nad Bebravou sa venovala téme blízkej budúcnosti podľa už perspektívne overených, vedeckých a astronomických poznatkov – planéta Život na planéte Zem sa končí. Niet vody, slnko o pár miliárd rokov vybuchne, agentúra Nostradamus začala ponúkať komerčné lety do vesmíru, kedy našla náhradu za zdevastovanú planétku Zem. Vízia blízkej budúcnosti sa nám prezentuje ako príslub. Najmä pre 12 jedincov, ktorí sa do posledného „shuttle“ nezmestili. V rôznorodej societe dvanástich ľudí je najvýraznejšia postava Jazurmegi (mladá, nevinné dievčatko), ktoré má veľa otázok a hlavne jediná stále v sebe živí nádej, že sa dostane na Mars, ktorý sa nám niekoľkokrát projekčne zobrazuje na plátne. Jeho prezentácia je konštantná a nemeniac sa aj po štvrtý krát, aj keď je vizuálne zaujímavé spracované. Príbeh je zložený z fragmentálnych scén, ktoré sa však lineárne prepájajú v hlavnej dejovej linke – dostať sa na Mars z vyludnenej modrej planéty. V komunite sú jasne interpretované jednotlivé charaktery postáv, ktoré odrážajú nefunkčnosť vzťahov (okrem postavy Jazurmegi). Sebeckosť, materiálnosť a opakované devastovanie krajiny je reálnym zrkadlením dnešnej spoločnosti. Najmä u postavy starej dámy (Barónky) na invalidnom vozíčku, ktorá po informácii, že niet pre nich záchranu, likviduje každú živú bytosť.

Súbor je herecky disponovaný. Vyzdvihujem najmä jeho prácu so zborovým spevom, ktorý rezonuje a je radosť ho počúvať. Výtvarne inscenácia pracuje s pragmatickými rekvizitami, ktoré v jednej časti symbolizujú „smetisko“ a v druhej skladisko funkčných kostýmov. Veľmi príjemne vizuálne pôsobí aj práca s neónovými predmetmi, ktoré v závere charakterizujú planéty vo vesmíre ako zidealizovanú predstavu „čistých ľudí“ a fungovania nielen vo vesmíre, ale aj v živote. Vo všetkých ostatných zložkách je predstavenie čitateľné a nesie v sebe odkaz (aj keď ironizujúci), ako to môže s nami v budúcnosti dopadnúť, ak komunita stratí charakteristickú vlastnosť – kolektívnosť/tímovosť.

CESTOVNÁ LOTÉRIA

Slovenská asociácia cestovných kancelárií a agentúr spustila prihlasovanie do žrebovania o cestovnú prémii a sprostredkovateľský bonus. Ide o podporné nástroje, aby sme motivovali lokálnu ekonomiku a cestovný vzruch. Veríme, že aj tento krok pomôže zastaviť odliv inteligencie do medzagalaktického priestoru. Do lotérie sa môžete zapojiť do 22. 11. 2021.

Pamätáte si na virálne video „vyštudovaného lekára“ a zároveň riaditeľa skrachovanej cestovnej kancelárie Bubo, ktorú naša asociácia vylúčila? V ňom nám ešte v marci 2020 odporučil, aby sme „nasadli do lietadiel a vyrazili do tepla, pretože koronavírus neznáša teplo.“ Fiktívne ľudstvo z Bánoviec nad Bebravou zrejme jeho cestovateľskej medicíny podľahlo a už si to frndžalo do vesmíru. Namiesto príjemne hrejivej Alfa centauri s priemernou teplotou 11 727 °C sa však zgnievili na maličký a chladný Mars, kde ich dnes sužuje nesplatená hypotéka a astronauti s motorkárskymi prilbami.

O čo ide?

Drahí preživší pozemšťania, ak vytrváte vo svojej úctyhodnej zarputilosti, ostanete na Zemi a zapojíte sa do žrebovania, sesterská cestovná kancelária Lokálpatrius prenájme výhercom liptovské hole na zamínovanie a to iba za 11, 727,- € !

Čo ponúkame?

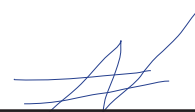
Vám, hístke uvedomelých Kocúrkovčanov, sympatickým podnikateľom, gastro pracovníkom s kvalitným flat white-om a pár ďalším intelektuálom, ktorí nepodľahnú ani Elonovi Muskovi, ponúkame lukratívne služby, masterclass a tvorivé dielne v srdci Slovenska - na Liptove. V cestovateľskej prémii je zahrnutý aj spotrebný materiál, odborný garant z Veternej Poruby ako aj propagácia projektu a magnetky s logom.

- Dozviete sa, ako sa uskromniť v naliehavosti svojich (už) mimozemských druhov a družiek a inšpirovaní animákom Wall-E budete poctivo každý deň zbierať plastové odpadky, selektovať prísun k vode, kontrolovať mínové polia na jedinom nekontaminovanom fliačiku pôdy.
- Technooptimizmus sa vám natoľko sprotiví, že odmietnete aj začípaný invalidný vozík na baterky.
- V rámci sprievodného programu sa môžete tešiť na skákajúci hrad a klimatizované parkovisko.

Čo požadujeme?

Výhercovia lotérie podstúpia test patriotickej spôsobilosti a sériu náročných cvičení. Chceme, aby ste sa cítili bombovo a zamínovanie mohli realizovať na špičkovej úrovni.

Tešíme sa na Vás!

MUDR. LÚBO NOSTRADAMUS

Generálny riaditeľ Slovenskej asociácie cestovných kancelárií a agentúr

FOTO ARCHÍV SÚBORU

RECENZIA

NA MOTÍVY PREDLOHY V. J. GRUSKA POÉMA O DREVE
KLOPANIE NA DREVO
DS STUŽKA, KOKAVA NAD RIMAVICOU
RÉŽIA: EVA ŠVINGALOVÁ

AUTOR: VLADO MORES, POROTCA

KLOP, KLOP, KTO JE TAM?

Poetický, citlivý a nostalgický príbeh z čias minulých, rozohral súbor Stužka. Ústredným prvkom alebo artefaktom bolo drevo. Drevo ako symbol života, lásky, nehy, šťastia ale i smrti. Sprevádza nás celý život. Človek sa narodí v drevenej chalupe, dieťa dáme do drevenej kolísky, keď trochu podrastie, hrá sa s drevenými hračkami, jedáva drevenou lyžicou z drevenej misky, keď vyrastie, pracuje na poli s drevenými hrablami, vidlami a pluhom. Spí v drevenej posteli a keď umrie, uložia ho do drevenej rakvy. Na hrob mu dajú drevený kríž.

Inscenácia začína prológom herečky, ktorá nás bude sprevádzať celým dejom. Postupne sa stane rozprávačkou, ale aj speváčkou. Hudobná zložka je veľmi dôležitá, pretože herci nerozprávajú. Príbeh začína dedinskou tancovačkou, kde si padnú do oka dvaja mladí ľudia. Dievčina vie pekne hrať na husliach a on vie zas dobre tancovať. A potom príde svadba a po nej prvé milovanie. Mladý manžel však zomiera, privalí ho v lese strom. Žena ostáva sama so svojou matkou a dieťaťom v kolíske. Tu príbeh končí.

Celkovo je hra „klopanie na drevo“ až veľmi jednoduchá a „chudobná“, čo v podstate až tak veľmi nevedí, lebo je vyvážená poetickosťou, citlivosťou a ľudskou myšlienkou. Tvorcovia mali určitý zámer a ten sa im vydaril. Do budúcej práce im želim veľa inšpirácie.

FASHION TRENDY AKÉ RÚŠKO, TAKÁ INSCENÁCIA!

AUTOR: J.M.

Takýto strohý priestor by si žiadal komplexnejšie načrtnutie problematiky, ale bársako by som túžil rozprávať o niečom, stále by ma to viedlo k ničomu. O ničom budem teda prirodzene rozprávať o niečo dlhšie, ako o niečom, pretože aj keď sa idem vyjadriť k ničomu (a to vopred ubezpečujem, že ako divadelný dramaturg o tom neviem vôbec nič), bolo by nanajvýš nezodpovedné, keby každý zmlkol a ostal ticho. To by sme nevedeli ani to nič! Ach, to mi pripomína, že už sme za polovicou mojej hypotézy. Prejdem teda k pointe. Vizualita divadelného maestra je kvintesenciou módnej slobody. Preto nosia divadelní režiséri typicky dlhočízny šál – aby boli identifikovateľní. Čo keby nosili špeciálne ušité rúško, ktoré by symbolizovalo inscenáciu, ktorú práve skúšajú? Len si to predstavte: čipkované rúška naznačia Woodyho Allena, rúška z antického rúcha prezradia Oidipov komplex a pri čičmianskom vzore sa môžeme tešiť na ďalšieho Urbánka! Nebojte sa Vaše rúško použiť ako transparent, divadlo má byť transparentné.

ŠUŠKAJ DO UŠKA

RECEPTÁR PRIMA NÁPADŮ Z DIVADELNEJ DIELNE

Z dreva sa stáva čoraz vzácnejšia komodita. Jeho cena na trhu závratne stúpa a tak sme sa rozhodli zaklopať na dvere tvorcov z Divadelného súboru Stužka z Kokavy nad Rimavicou a s patričným investigatívnym nasadením prezistiť, ako je to so vzťahom k drevu v prípade režisérky inscenácie Klopnie na drevo Evi Švingálovej.

ZVYKNETE SI PRED PREMIÉROU POKLOPAŤ NA DREVO? AK ÁNO, NA KTORÉ KLOPETE NAJRADŠEJ?

Mala by som povedať, že áno, klopem na drevo. Ale pravda je taká, že skôr si poklopem na hlavu s otázkou: „Eva, vážne? Stoja ti tie nervy za to?“ Našťastie si ešte aj po toľkých rokoch zatiaľ môžem odpovedať, že stojím.

KOLKO STROMOV PADLO ZA OBEŤ INSCENÁCII (RÁTAME AJ PAPIER!) ?

Stromy hádam žiadne, ale papiera neúrekom, keďže si všetko musím zapisovať na papieriky, aby som nezabudla, čo mi ešte chýba. No a potom si treba poznačiť, kde som tie papieriky dala.

BOLI STE V DETSTVE STROMOLEZKYŇA?

Bola som. Môj strom bol jaseň pred našou bytovkou. Tam sme mali bunker. A tam som dostala prvú pusku.

REŽISÉRKA INSCENÁCIE KLOPNIE NA DREVO EVA ŠVINGÁLOVÁ POZORNE POČÚVA RADY ODBORNEJ POROTY.

KEĎ PRESKOČÍ ISKRA MEDZI HERCAMI, MÁTE HASIČOV V POHOTOVOSTI?

V takomto prípade zásadne nehasím!

STROMOV A DREVA UBÚDA, KOHÚTIKY PLYNU ŠKRŤIA – NEBOJÍTE SA, ŽE VAŠA SCÉNOGRAFIA SA PREMENÍ V ŤAŽKÝCH ČASOCH NA PALIVO/KURIVO?

Ejha...vďaka Vám páni Edison, Tesla, Herz..

KTORÝ DREVENÝ ARTEFAKT JE VÁŠMU SRDCU NAJBLIŽŠÍ?

Husličky našej Soničky (herečka, ktorá nám ochorela).

JE NIEKTO Z ČLENOV SÚBORU SKUTOČNE TANEČNÉ DREVO?

Nie, nie je. Tieto skutočnosti sa podľa škálovania drevko/drevo/drúk menia, ak je vysoká hladina a neskorá nočná hodina.

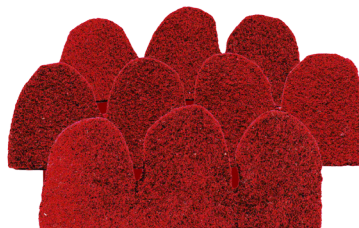
AUTOR: Z.G.

RECENZIA

BLAHO UHLÁR A KOL. TERTIUM NON DATUR DISK, TRNAVA

RÉŽIA: BLAHO UHLÁR

AUTOR: VLADO MORES, POROTCA

Šialenstvo, agónia, hnev, kŕč, strach, zúrivosť, apatia, záchvat, slabosť, výbuch, odpor, absurdnosť, nelogickosť, výsmech, grotesknosť, odpor, antipatia, hovno, grcať, revať, trtkáť, masturbovať, šťať, srať, dristať, zomierať, rehoť sa, rúhať sa, ožierať sa...

Áno, divadlo DISK sa opäť nesprenverilo svojej filozofii, svojmu smerovaniu a divadelnej ceste. Opäť sme boli svedkami predstavenia zloženého z množstva kratších alebo dlhších obrazov. Niektoré obrazy alebo krátke vstupy boli beztextové, prevedené vždy s určitým nelogickým a ťažko pomenovateľným zámerom. Podobne na tom boli aj verbálne etúdy s často protirečivým pohybovým doplnkom. Blaho Uhlár a členovia DISK-u odmietajú logiku, odmietajú klasický psychologický realizmus a takisto odmietajú štandardný divadelný vzťah medzi postavami. Herci a herečky svoje postavy ťahajú do kŕču, vyšinutosti, šialenstva a telesnej perversnosti. Vzťahy sú absolútne šialené, nelogické, pritiahnuté za vlasy. Blaho sa nebojí preháňania, ktoré je veľakrát až na hrane únosnosti a diváckeho prijímania. Napriek tomu v obrazoch je logika, ich logika, logika nelogičnosti. Výber hudby je tak isto zaujímavý – techno, symfónia, opera – tak, ako si to vyžaduje konkrétny obraz. Sledujeme predstavenie, niekedy bláznivo bizarné, niekedy absurdné, baví nás, šokuje nás, a ak nie sme príliš prudérni, tak sa nám páči a prijímame ho. Chcel by som vyzdvihnúť okrem réžie hlavne herecké výkony, ktoré sú veľmi kľúčové. A text inscenácie, myslím, je neprenosný. Žiadne iné divadlo by ho nevedelo interpretovať s takouto razanciou. Všetky postavy sú v ich zvolenej forme inscenácie veľmi presvedčivé. Som rád, že som opäť mohol zhladať predstavenie DISK-u a príjemne sa pobaviť.

FOTO: MÁRIA VAŠIČOVÁ

PROTI JAVISKOVEJ TRÉME RELAXOM V ŽUPANE!

FOTO: JAKUB JANČO

TERTIUM NON DATUR, ALEBO BLAHO'S SECRET

Chceli ste na javisku vidieť skutočnú odhalenú pravdu?
Tú najsexy čipku bolo vidieť aj z posledného radu.

NESMELO ZO ŠIESTEHO RADU.

Milý Blaho,
možno ma tá prosba vyjde draho.
Následky však budem pokorne znášať,
na kolenách budem kľačať, ak riekeš aby som tak učinila.
Pravda je, že chvejem sa celá,
neviem či som dosť smelá.
V kúsku plyšu,
pošepnem Ti do ucha,
že rada odejem sa do fetišu.
Tvoj divadelný um mi nedá v noci spávať.
Pod Tvoje okná budem chodiť každý večer hrať.
Tisíc smiešnych etúd len pre Tvoje oči,
zo Shakespeara sonety, vidím sa len v Tvojom náručí.
Meravejú moje ruky,
a aj tie najpevnejšie podlomia sa kolená,
keď v prítmí rozopne sa halena.
Chcem byť Tvoja divadelná diva,
odhaľ, čo všetko sa vo mne skrýva.
Viem, že odvahy nemám dosť,
byť v Tvojej inscenácii hosť.
Ani toľko podrobiť sa Tvojmu skúmavému pohľadu,
tak zaradím sa zasa radšej do radu.
Veď stačí, keď počujem Tvoj vábivý hlas.
Ach Blaho,
dúfam, že o rok zídeme sa zas.

BÁSNICKÉ ČREVO ALEBO NARUŠENIE ČREVNEJ MIKROFLÓRY,
NIČ TRETIE NEEEXISTUJE (TERTIUM NON DATUR)?

VTIP DŇA

Ak si dám ráno v hoteli na raňajky
3 párky, už to budú nepárky?

NA ZAMYSLENIE

Stretnú sa dve herečky a jedna
druhej nezávidia.

Uvidel som pohybovú inscenáciu
bez projekcie.

Osvetľovač spracoval režijnú pripo-
mienku.

Nakoniec som sa zobudil.

AUTOR: S.M.

RECENZIA

ROMAN BUDAI, MIROSLAV DEMÍN, ROMAN BUDAI ML.

ELI, ELI, LAMA SABACHTANI

DIVADLO ASI, ŠAĽA

RÉŽIA: ROMAN BUDAI, MIROSLAV DEMÍN A KOL.

AUTOR: KATARÍNA HITZINGEROVÁ, PREDSEDNÍČKA POROTY

Okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš silným hlasom: „Eli, Eli, Lama Sabachtani“ (Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?)
Matúš 27:46, Evanjelium podľa Matúša

Téma koncentračných táborov a najmä príbehov v nich je nielen nevyčerpatelnou studnicou pre inscenovanie, ale aj nutnosťou pre opakované diskutovanie s novými prichádzajúcimi generáciami. To, čo sa stalo počas druhej svetovej vojny, neznamená, že sa to nemôže stať zajtra, o mesiac, o rok,... Už len súčasné zloženie slovenského parlamentu obsahuje členov, ktorí sa neštítia hovoriť „že predsa nič také sa nestalo“. Dejiny sa prepísať nedajú. Stali sa. A buď sa ľudstvo poučí (naivne dúfajúc), alebo bude opakovať prehrešky minulých storočí.

Inscenácia Eli, Eli, Lama Sabachtani je autorským projektom Divadla Asi zo Šale, v ktorom sa rozhodli venovať problému viny vs. odpustenia na dvoch paralelne sa pretínajúcich príbehoch. Jeden sa odohráva v dobe vyvražďovania Židov počas druhej svetovej vojny a druhý v nedávnej minulosti. Medzi veľmi umne vypracované mizanscény realizátori inscenácie začlenili aj hudobníkov, ktorí na vrchole dreveného vagónu (v trochu atypickom, ale funkčnom tvare) naživo interpretujú hudbu na husliach a violončele. Súčasťou inscenácie sú aj technici oblečení v „koncentračných väzenských uniformách“. Spomínaná scénografia atypického tvaru poskytla inscenátorom, ale najmä hercom viacúčelovú funkčnosť, najmä v zmene prostredíach a pri prestavbách. Veľmi emotívne pôsobí zavesené detské oblečenie pre batolaťá so žltými hviezdami na vešiakoch, ktoré sa strieda už so spomínaným väzenským oblečením. Scéna druhého príbehu je vybudovaná skromne a účelovo, aby charakterizovala byt staršej ženy. Hudba, ktorej autorom je súčasný skladateľ Peter Špilák je neodmysliteľnou súčasťou inscenácie, ktorá je v prvom rade naživo interpretovaná, v druhom rade aj scénograficky ohraničená – ostnatým drôtom, charakteristickým pre prostredie koncentračných táborov. Herecký súbor je veľmi dobre disponovaný, hrá prirodzene, s citom k téme a vzájomnou hereckou interakciou. Čitateľnosť charakterov a vzťahov medzi postavami je logicky prepracovaná.

Ako som už v úvode spomínala, téma holokaustu je už niekoľkokrát divadelne spracovaná na javiskách slovenských ochotníckych divadiel a je žiadúce, aby sa k nej vracalo. Za úvahu stojí, v akej dramaturgickej forme ju budeme prezentovať divákovi. Či pôjde o rôzne reprodukcie Schindlerovho zoznamu alebo Anny Frankovej alebo uchopíme námety s presahom na súčasnosť. Práve presah na súčasnosť v tejto inscenácii absentuje. Možnou inšpiráciou by mohla byť židovská kultúra a príbehy zo Šale, ktorá podľa dostupných informácií má v tomto meste svoje zastúpenie. Vina a odpustenie ako nosná téma inscenácie čerpá z klasicky predkladaných faktov, ktoré o holokauste vieme z viacerých zdrojov. Avšak aký majú dopad na dnešnú spoločnosť? Akú invenciu ak ide o prúdy súčasného divadla v inscenácii hľadať? Áno, to sú otázky, ktoré inscenáciu už nezmenia, preto ich nazývam inšpiráciou pre ďalšiu realizáciu predlohy a nielen v divadelnom súbore ASI.

REKVIEM ZA VESELOŠŤ

AUTOR: J.M.

V divadle formovanom v kresťanskej civilizácii to je už tak, že akonáhle siahneme po židovskej téme s úprimnou vôľou ju javiskovo spracovať, automaticky sa presúvame do Auschwitzu a miesto bordovej divadelnej opony nám lemuje slogan „Arbeit macht frei“. Dôvod je príznačný. Kultúru, ktorú sme dôkladne vyhladili, dnes dokážeme prezentovať nanajvýš na úrovni folklóru. „Väčšinové obyvateľstvo“ si predstavuje, že všetci Židia sú odetí v tradičných odevoch a tancujú pas de basque, nosia brady, pajesy a herci hrajú výlučne v jidiš. Dokonca aj tento fakt zabúdame, že v Európe fungujú iba dve divadlá hrajúce v jidiš (v Bukurešti a vo Varšave), pretože Talmud zakazuje akékoľvek napodobovanie (mimézis), čo je kruciálnou podstatou divadla európskej tradície.

Divadelníci zo Šale sa našťastie takémuto klišé vyhli. Až na pomenovanie mládežníckej postavy „Sárou“, (čo balansuje na hrane rovnakej šablóny ako keď sa hrdina v akčnom filme volá Jack a jeho kráska Katie), sa tvorcovia nesnažili o lacnú napodobeninu židovských tradícií a rituálov, pretože nám sú, a budme úprimní, cudzie (pričom niektorí na ne dodnes nazerajú prinajmenšom s nevôľou). Namiesto toho nás však sprevádzali ponurým príbehom, podobným mnohým filmom, inscenáciám či rozhlasovým hrám. Príbehom, ktorý je vo svojej podstate univerzálnou schémou a jeho predstavitelia nemennou skulptúrou. Pritom by bolo možno prínosnejšie pokúsiť sa židovskú kultúru konečne spoznať, viesť s ňou interhistorický dialóg. Hľadať texty, dokumentárny materiál, ktorými sa budeme dozvedávať a inšpirovať, nielen upozorňovať na tragédie minulosti (hoci je to nesmierne dôležité!) príliš všeobecnými osudmi. Pozná napríklad niekto život Imricha Donatha, potomka významnej židovskej rodiny zo Šale? Zmapovali sme už dostatočne prínos judaistickej kultúry v rámci formovania slovenskej identity? Židovstvo je plné nehy, lásky a najmä veselosti. Ako píše židovský básnik a prekladateľ Jiří Langer v Erotike kabbaly: „Ako vysoko sa u chasidov (židovské nábožensko-mystické hnutie, pozn. red.) oceňuje veselosť, poznáme z výroku slávneho vtipáka rabi Naftalího z Ropšice: „Je mi milší veselý odpadlík ako smutný chasid.““

FOTO: MÁRIA VAŠIČOVÁ

ODPOSLECHNUTO NA ROZBOŘE INSCENÁCIE DRUHÉHO DŇA

BIELE DIVADLO, BRATISLAVA – DISKUTÉRI

POROTKYŇA RECENZUJE SAMÚ SEBA: Dobre, som vtipná, tak to sa páčim sebe takto ráno.
– K. Hitzingerová

MORES ALEBO MUSK?: Niečo tomu chýbalo, neviem čo. Možno niečo, čo by to vynieslo trochu do iných sfér, až stratosfér. – V. Mores

GEOMETRIA PRE DIVADELNÍKOV: Vytvárame nie dramatický oblúk, ale dramatický kruh.
– M. Paulovský, režisér inscenácie

OHLÁSENÁ DAŇOVÁ REFORMA VOLÁ: To, čo sa tu odohráva, nie je nedorozumenie, ale daň.
– D. Vicen

V KOCKE: Niektoré veci prišli, niektoré zašli do živého a niektoré ma minuli. – D. Vicen

REŤAZOVÁ REAKCIA: Ja keď prídem do divadla a to divadlo ma minie, tak potom trpím ja.
– D. Vicen

POZNÁMKA K ROZPORU V ČASOVOM HARMONOGRAME ROZBOROVÉHO SEMINÁRA: Musíte sa uspokojiť s tým, že súčasne trendy vytlačili tradičné divadlo. – M. Forgács

ZLATÉ PRAVIDLO DRÁMY: Preto je ťažké inscenovať konverzačné hry, kým nepríde facka, je to nuda. – K. Hitzingerová

ŠAPO, PLOŠTÍN – MATKA

FILOZOFICKÉ PRISTAVENIE: Zo začiatku nám tá hudba načrtne také predapokalyptické vízie. Je dobré hrať od začiatku finále? – M. Forgács

VÁHOVÉ KATEGÓRIE: Občas mám pocit, že sa tie dosky zlomia pod vami, lebo je to také ťaživé. – M. Forgács

ZBOŽNÉ PRIANIE POROTCU?: Nič by som iné nechcel, len aby som sa dobre najedol, mal dobrý sex a aby ma mali radi. – M. Forgács

SOFIINA VOLĽBA REŽISÉRA: Alebo sa stane katastrofa alebo orgazmus. Vždy to inak skôr inklinuje ku katastrofe, tých orgazmov je menej, no. – M. Forgács

PRIZNANIE: Moja skazená špekulatívna dramaturgická myseľ dostala sústo, ktoré ju bavi- lo a potešilo. – M. Forgács

O RELATIVITE ZÁSKOKOV: Ťažoba bola s druhou alternáciou menej prítomná. – G. Čechová

SILA PERSILU NA LIPTOVE: Kostýmy pôsobili čisto. – G. Čechová

FINAL OF COUNTDOWN: Jednu myšlienku si nosím v hlave, už 30 rokov... (krátka pauza) Ale nie, iba tento festival! – R. Gombarček

TAK PRAVIL PRAKTIK: Herectvo musí byť tak nadupané, že amen tma! – R. Gombarček

BLÍŽ K TEBE BOŽE: Nechcela som vzdať svetlo, tak sme sa utopili. – M. Grajciarová, režisérka

DIVADLO F*ACTOR, PALÚDZKA – LUIGIHO SRDCE POROTCOVSKÉ ADHD, ALEBO AJ IONESCO SA MÁ ČO UČIŤ!

G. Čechová: Po krátkej technickej pauze...

R. Gombarček: V skutočnosti boli cikať! Ale hovoríme jej technická!

G. Čechová: (váhavo) No aj tak môžeme...

R. Gombarček: Pardon, som cítil dobrú atmosféru to ešte podržať. Ale asi nie, čo?

M. Forgács: Rozsadam Vás!

LIPTOVSKÁ MAFIA: Nebudeme sa tváriť, že sa nepoznáme... Na viacero súborov mám väzby, podľa toho ako ma otravujú. – G. Čechová

SHMÚ: A nebolo vidno, že prší? Však v rozhlase bolo, že búrky budú. Akože metafora.
– M. Tomasy, režisér

KOMICKÉ DUO ČECHOVÁ – GOMBARČEK:

G. Čechová: Kostýmy ste pekne urobili...

R. Gombarček: (nadšene) Rozstrapkané nebolo nič!

MÔJ ŽIVOT V UMENÍ:

M. Tomasy: Ja som hral v Bezzubatej.

M. Forgács: O tom potom.

NA GAŠPAROVIČA: Som si uvedomil, že Luigiho srdce je taká vykrádačka Dürrenmatta, vieš, Návšteva starej drámy, pardon dámy.
– M. Forgács

Herci sú takí, že život dám za dobrý gag.

– M. Forgács

ROSART, RUŽOMBEROK – SOLITARITA

POROTCA OPĀŤ RECENZUJE SÁM SEBA: Tak sa pokúsím o pár nesúvislých myšlienok k predstaveniu. – D. Vicen

ANATOMICKÉ ANOMÁLIE: Ten jazyk inscenácie niečo nahryzáva a potom odskočí niekde inde. – D. Vicen

MENOVÁ REFORMA V RUŽOMBERKU:

Sprivatizovať sa dajú aj rady na sedenie, aj diváci. – Dušan Vicen

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ 2021, 3. ČÍSLO

VYDÁVA A TLAČÍ: LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ · ŠÉFREDAKTOR: JAKUB MOLNÁR
REDAKTORI: ZUZANA GALKOVÁ, ALŽBETA HORECKÁ, SILVIA MATEJČIKOVÁ · FOTO: JAKUB JANČO, MÁRIA VAŠICOVÁ
GRAFICKÁ ÚPRAVA: LINDA PAVELKOVÁ · ROK VYDANIA: 2021, NÁKLAD: 50 KUSOV, NEPREDAJNÉ.
NEPREŠLO JAZYKOVOU KOREKTÚROU.

HLAVNÝ PARTNER,
VYHLASOVÁTEĽ
A ODBORNÝ GÁRANT

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR

HLAVNÝ PARTNER

SPOLUUSPORIADATELIA

MEDIÁLNI PARTNERI

